

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr. 2
la Hotărârea Consiliului INJ
nr. 12/1 din 13 octombrie 2023*

CURRICULUM la disciplina

„CONDUCEREA ȘI EXERCITAREA URMĂRIII PENALE” *(candidați la funcția de procuror)*

AUTORI:

Tatiana VIZDOGA

Doctor în drept, conferențiar universitar,
formator INJ

Diana ROTUNDU

procuror, șef interimar al Secției asistență juridică
și cooperare internațională din cadrul Procuraturii Generale,
formator INJ

Octavian IACHIMOVSCI

Procuror, Procuratura Anticorupție,
formator INJ

Aliona NESTEROV

Adjunct al Procurorului General-interimar

Igor DEMCIUCIN

Adjunct al Procurorului General-interimar,
formator INJ

Ghennadi EPURE

Procuror, Procuratura Anticorupție,
formator INJ

Dumitru OBADĂ

Agent Governamental, procuror detașat,
formator INJ

_____ AVIZAT

Director interimar al INJ

Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2023

I. PRELIMINARII

Una dintre direcțiile principale ale activității organelor procuraturii în contextul reformei judiciare și de drept în Republica Moldova este conducerea și efectuarea urmăririi penale. În cadrul mecanismului de efectuare a urmăririi penale de către organele de urmărire penală (Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Vamal), procurorului îi revine rolul hotărâtor de a conduce personal activitatea de descoperire a infracțiunilor, în calitate de persoană cu funcție de răspundere, cu o pregătire mai avansată în acest sens. Deși mecanismul urmăririi penale include un grup de subiecți cu atribuții diferite (ofițerul de investigații, ofițerul de urmărire penală, conducătorul organului de urmărire penală, procurorul și procurorul ierarhic superior), procurorului îi revine misiunea de bază și responsabilitatea privind legalitatea și operativitatea descoperirii infracțiunilor și acumulării probelor pentru trimiterea celor învinuți în judecată. Pentru a conduce și a efectua urmărirea penală, activitate importantă pentru societate, sunt necesare capacități speciale, gnoseologice, praxiologice, manageriale și morale.

Disciplina „Conducerea și efectuarea urmăririi penale” (pentru candidații la funcția de procuror) se bazează, tradițional, pe trei niveluri compartimentale: *cunoaștere, aplicare și integrare*, unde sunt plasate, în prim-plan, compartimentele aplicare și integrare.

Viitorilor procurori, pentru a efectua o conducere eficientă a urmăririi penale, le vor fi cultivate deprinderi practice de a realiza personal acțiuni de urmărire penală, de a verifica actele procedurale, de a formula indicații scrise, de a întocmi acte procedurale, de a aprecia oportunitatea efectuării unor acțiuni sau luării unor măsuri de constrângere procesuală, de a exercita atribuții prevăzute de lege.

De asemenea, la elaborarea curriculumului s-a acordat atenție sporită atât ideii de acumulare a cunoștințelor teoretice temeinice privind activitatea specială de investigații și regimul măsurilor speciale de investigații în procesul penal, cât și celei de formare a abilităților tipice domeniului de activitate, precum și a capacității procurorului și judecătorului de a transfera cunoștințele teoretice și practice în activitatea practică.

Obiectivele și sarcinile-cheie a modului pe segmentul „*Conducerea și exercitarea urmăririi penale*” constau în a desfășura un proces de instruire cu utilizarea în principal a unor activități care vor include: aprecierea caracterului probant al materialelor acumulate în cadrul procesului penal, până la pornirea urmăririi penale, în vederea determinării existenței sau inexistenței bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii, pornirea urmăririi penale, refuzul în pornirea urmăririi penale, asigurarea termenului rezonabil la investigarea cauzei, efectuarea procedurilor probatorii, aplicarea măsurilor de constrângere și preventive, a măsurilor asiguratorii, controlul activității organelor de urmărire penală și speciale de investigație, activitatea procesuală desfășurată cu persoana acuzată, aprecierea probelor și determinarea admisibilității lor, controlul investigațiilor pornite în vederea căutării învinutului, terminarea urmăririi penale, întocmirea rechizitoriului și remiterea cauzei penale în instanța de judecată. Toată activitatea desfășurată pe durata cursului de instruire își va găsi materializarea în actele procedurale de constatare și de dispoziție, emiterea cărora sunt de competența procurorului în cadrul procesului penal, care vor fi întocmite de către audienții cursului de formare inițială.

Curriculumul și scenariile practice în baza cărora se vor desfășura activitățile în cadrul cursului sunt elaborate în baza legislației procesual penale în vigoare a Republicii Moldova, a doctrinei juridice de specialitate, a practicii judiciare, fapt care va permite viitorilor procurori să-și completeze și să-și aprofundeze cunoștințele teoretice cu abilitățile practice.

II. COMPETENȚE

Pe durata cursului de instruire, audientul va obține competențe, grație cărora va putea:

- să evalueze materialele de urmărire penală prezentate de ofițerul de urmărire penală și să analizeze din punct de vedere al pertinentei, concludenței și al suficienței probele acumulate în cadrul urmăririi penale;

- să dețină cunoștințe și abilități practice de aplicare și folosire a rezultatelor măsurilor speciale de investigații în procesul penal și/sau în afara acestuia;
- să posede abilități practice de elaborare a actelor procedurale ce țin de sfera activității speciale de investigații;
- să coordoneze activitatea unui grup de ofițeri de urmărire penală;
- să propună versiuni la cercetarea unor cauze complexe;
- să planifice efectuarea unor procedee probatorii;
- să întocmească acte procedurale corespunzătoare fiecărei etape a urmăririi penale;
- să aprecieze propunerile procesuale înaintate de ofițerul de urmărire penală;
- să verifice activitatea de urmărire penală prin acțiuni procesuale și extraprocesuale;
- să-și aprofundeze cunoștințele în domeniul drepturilor fundamentale și a libertăților omului, prevăzute de Constituție, Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale și alte acte internaționale, precum și aplicarea lor în practică;
- să-și dezvolte aptitudinile de recunoaștere și minimizare a stereotipurilor și a prejudecăților.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La finele cursului de instruire, audientul va fi capabil:

- să determine circumstanțele care urmează a fi stabilite într-o cauză penală;
- să stabilească limitele probatoriului într-o cauză penală;
- să selecteze mijloacele de probă după anumite criterii în faza urmăririi penale;
- să analizeze probele prezentate și alte materiale ale urmăririi penale;
- să adopte hotărâri procesual penale și să întocmească acte procedurale;
- să stabilească și să asigure respectarea termenului urmăririi penale;
- să completeze urmărirea penală în caz de necesitate;
- să opereze cu noi mijloace tehnico-științifice la efectuarea procedeele probatorii în faza urmăririi penale;
- să soluționeze plângeri și alte stări de conflict între participanții la urmărirea penală și ofițerul de urmărire penală;
- să stabilească legătura dintre probele administrate și circumstanțele cauzei;
- să descrie procedura dispunerii, autorizării, efectuării și consemnării măsurilor speciale de investigații;
- să identifice drepturile și obligațiile actorilor procesuali în domeniul măsurilor speciale de investigații;
- să determine conținutul actelor procedurale prin care se dispun/autorizează /legalizează măsurile speciale de investigații;
- să divizeze cauza penală în proceduri separate;
- să argumenteze oportunitatea efectuării unui procedeu probatoriu sau aplicarea unei măsuri procesuale;
- să asigure controlul activității speciale de investigație;
- să aprecieze necesitatea și să poată dispune măsuri de protecție în privința participanților la proces;
- să efectueze acțiuni de urmărire penală;
- să formuleze indicații în scris ofițerului de urmărire penală;
- să înainteze acuzarea de stat și să modifice învinuirea în condițiile legii;
- să pornească investigațiile în vederea căutării învinuitului și asigure controlul acestei activități;
- să aprecieze necesitatea și să poată dispune suspendarea și reluarea urmăririi penale;

- să distingă temeiurile și procedura de încetare a urmăririi penale, scoatere a persoanei de sub urmărire penală și clasarea procesului penal;
- să întocmească rechizitoriul, să prezinte părților materialele cauzei penale și să expedieze cauza în instanța de judecată pentru examinare în fond.

IV. ADMINISTRAREA ACTIVITĂȚILOR (Curs/ Seminar)

Denumirea activității	Formator	Sem.	Total ore	Evaluarea
A.2.1. Începerea urmăririi penale și circumstanțele care exclud urmărirea penală	Gh. Epure	I	24(4/20)	Evaluare continuă a activității/ Examen final
A.2.2. Desfășurarea urmăririi penale. Efectuarea procedurilor probatorii și aprecierea probelor. Asistența juridică internațională în materie penală. Atribuirea calității procesuale	O. Iachimovschi I. Demciucin D. Rotundu	I	40(12/28)	
A.2.3. Dispunerea și aplicarea măsurilor de constrângere și preventive	D. Obadă A. Nesterov	I	40(12/28)	
A.2.4. Particularitățile terminării urmăririi penale	T. Vizdoga	I	16(4/12)	

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR (Curs/ Seminar)

A.2.1. Începerea urmăririi penale și circumstanțele care exclud urmărirea penală

Nr. crt.	Tema instruirii	Numărul de ore
1.	Aspecte teoretice ale începerii procesului penal și pornirea urmăririi penale. Competența procurorului și a organului de urmărire penală la pornirea urmăririi penale	4
2.	Metodologia întocmirii de către procuror și ofițerul de urmărire penală a actelor procedurale penale specifice etapei prejudiciare a procesului penal	4
3.	Simularea procesului de recepționare a sesizărilor despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii	2
4.	Autosesizarea organului de urmărire penală	2
5.	Plângerea, denunțul și autodenunțul – modalități de sesizare a organului de urmărire penală despre săvârșirea unei infracțiuni	2
6.	Refuzul organului de urmărire penală de a primi plângerea sau denunțul privind pregătirea ori săvârșirea unei infracțiuni	2

7.	Simularea procesului de adoptare a soluției de începere a urmăririi penale	3
8.	Simularea procesului de pornire a urmăririi penale în baza plângerii victimei	2
9.	Simularea procesului de adoptare a soluției de neîncepere a urmăririi penale	2
10.	Evaluare și feedback	1
În total:		24

A.2.2. Desfășurarea urmăririi penale. Efectuarea procedurilor probatorii și aprecierea probelor. Asistența juridică internațională în materie penală. Atribuirea calității procesuale

Nr. crt.	Tema instruirii	Numărul de ore
1.	Aspecte teoretice ale desfășurării fazei urmăririi penale	4
	Aspecte teoretice privind măsurile speciale de investigații în cadrul procesului penal	4
	Asistența juridică internațională în materie penală	4
2.	Metodologia întocmirii de către procuror și ofițerul de urmărire penală a actelor procedurale penale specifice fazei urmăririi penale	2
	Metodologia întocmirii de către procuror și ofițerul de urmărire penală a actelor procedurale penale specifice măsurilor speciale de investigații	2
	Metodologia întocmirii de către procuror a cererilor de asistență juridică internațională	2
3.	Aplicarea procedurilor probatorii de administrare a declarațiilor, precum și a mijloacelor materiale de probă și aprecierea lor	3
5.	Acuzația în materie penală. Aprecierea suficienței și concludenței probelor	2
6	Aplicarea procedurilor probatorii desfășurate sub controlul procurorului și sub control judiciar	2
7.	Procedura de dispunere/autorizare/efectuare a măsurilor speciale de investigații	4
	Rolul fiecărui subiect la consemnarea măsurii speciale de investigații	2
	Valorificarea rezultatelor măsurilor speciale de investigații	2
6.	Aplicarea diferitor forme de asistență juridică internațională în materie penală	2
7.	Modelarea cazurilor de suspendare a urmăririi penale și a acțiunilor organului de urmărire penală după suspendarea urmăririi penale	2
8.	Modelarea soluțiilor de conexare și disjungere a cauzelor penale. Examinarea cererilor și a demersurilor privind desfășurarea urmăririi penale	2
10.	Evaluare și feedback	1
În total:		40

A.2.3. Dispunerea și aplicarea măsurilor de constrângere și preventive

Nr. crt.	<i>Tema instruirii prin activități practice</i>	<i>Numărul de ore</i>
1.	Aspecte teoretice ale dispunerii și aplicării măsurilor de constrângere și preventive	4
2.	Metodologia întocmirii actelor procedurale penale specifice dispunerii și aplicării măsurilor de constrângere și preventive	6
3.	Aspecte jurisprudențiale CtEDO – dreptul la libertate și siguranță a persoanei	6
4.	Simularea procedurii de reținere a persoanei	6
5.	Simularea procedurii de aplicare a măsurilor preventive cu caracter neprivativ de libertate	4
6.	Simularea procedurii de aplicare a măsurilor preventive cu caracter privativ de libertate și a măsurilor alternative arestării preventive	6
7.	Simularea procedurii de aplicare a măsurilor preventive față de minori și militari	4
8.	Simularea procesului de adoptare a soluțiilor de prelungire, încetare sau revocare a măsurilor preventive	3
9.	Evaluare și feedback	1
În total:		40

A.1.4. Particularitățile terminării urmăririi penale

Nr. crt.	<i>Tema instruirii prin activități simulative</i>	<i>Numărul de ore pentru activitățile simulative</i>
1.	Caracteristica etapei terminării urmăririi penale și a soluțiilor procesuale dispuse de procuror	2
2.	Metodologia întocmirii actelor procedurale penale cu ocazia terminării urmăririi penale și a soluțiilor procesuale dispuse de procuror	2
3.	Simularea procedurii de prezentare a materialelor de urmărire penală	2
4.	Simularea procedurii de întocmire a rechizitoriului și de trimitere a cauzei în instanța de judecată	6
5.	Simularea procedurii de scoatere a persoanei de sub urmărirea penală, de încetare a urmăririi penale și clasare a cauzei penale	3
6.	Evaluare și feedback	1
În total:		16

VI. METODICA ACTIVITĂȚILOR /RESURSE LOGISTICE

METODICA ACTIVITĂȚILOR	RESURSE LOGISTICE
<i>Reguli referitoare la desfășurarea activităților de instruire</i> Scenariile conform cărora se vor desfășura activitățile de instruire sunt elaborate de formator pe baza unor cauze penale	➤ una sau mai multe săli special amenajate pentru realizarea activităților

<p>reale, însă nu se vor copia sau repeta.</p> <p>Scenariile sunt modelate astfel încât, pe lângă faptul că, vor implica situații des întâlnite în practică, vor scoate în prim plan subiecte complicate sau dificil de soluționat, ceea ce va implica (pentru audienți) un efort suplimentar de studiere a practicii judiciare, recomandărilor PG, teoriei de specialitate etc.</p> <p><i>Activitatea scrisă în cadrul instruirilor</i></p> <p>Pentru realizarea sarcinilor în cadrul instruirilor vor fi modelate situații practice care vor implica atât elaborarea proiectelor de acte procedurale particulare, cât și elaborarea planurilor pentru acțiuni procesuale și de procedură complexe.</p> <p>Totodată, vor fi realizate simulări a unor situații practice.</p> <p>Grupul de audienți se va împărți, după caz, în grupe a câte 4 audienți în fiecare grup. Rolurile vor fi distribuite astfel: un procuror, un ofițer de urmărire penală, un avocat, un acuzat (bănuț/învinuit). Repartizarea audienților pe grupuri și repartizarea audienților din grupuri pe roluri se face de formator la începutul orei practice. Tot atunci fiecărui grup i se repartizează scenariul cauzei care urmează să fie simulată în dependență de tema simulării.</p> <p>Activitatea scrisă în cadrul grupurilor are loc concomitent, în toate grupurile.</p> <p>Pentru aceasta formatorul pregătește un număr de scenarii la tema respectivă egal cu numărul de grupuri de audienți, astfel încât în activitatea scrisă să fie antrenați toți audienții candidați la funcția de procuror.</p> <p>Pentru studierea scenariului și pregătirea unui act scris se acordă un interval de timp în mediu de 25-30 minute. În cazul unui scenariu complicat, nu se ține cont de acest interval de timp.</p> <p><i>Activitatea verbală în cadrul instruirilor</i></p> <p>Activitățile verbale au loc prin simularea procedurilor probatorii, desfășurate conform regulilor de procedură fixate în C.P.P. (cercetarea la fața locului în domiciliu, percheziția, prezentarea spre recunoaștere, punerea sub învinuire și înaintarea acuzării, altele) și întocmirea actelor procedurale.</p> <p>La finalul fiecărei activități cât și la finalul întregului modul, formatorul dă recomandări practice, comentează activitatea audienților. La fel, formatorul dă exemple de bune practici și rele practici.</p>	<p>practice;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ echipament de înregistrare video și audio a acțiunilor de urmărire penală; ➤ o sală dotată cu unul sau mai multe calculatoare și printere; ➤ acces la internet, materiale de birotică; ➤ după caz: tablă flip-chart, proiector, soft ZOOM.
--	--

VII. EVALUAREA

Formele de evaluare: continuă și finală.

A. Evaluarea continuă a audientului se va face cu note pe scara de la 1 la 10 pentru fiecare activitate de instruire în care este antrenat. Notele vor fi acordate pentru calitatea actelor procedurale întocmite (individual sau în grup), precum și pentru calitatea prestației verbale.

La evaluarea activității continue se va ține cont de:

- participarea audienților în cadrul seminarelor;
- realizarea activităților individuale/în grup;

- răspunsuri orale, participare la dezbateri/studii de caz;
- redactarea unor acte în baza subiectelor discutate;
- susținerea unor testări obligatorii care vor conține sarcini cu obiective de evaluare a cunoștințelor, capacităților și competențelor/aptitudinilor profesionale;
- pregătirea unui referat pe o problemă propusă pentru activități individuale.

B. Evaluarea finală se va efectua prin examen compus din:

- a) test format din întrebări teoretico-aplicative;
- b) sarcina practică, care va consta din întocmirea unui act procedural, în baza unei spețe.

VIII. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE

Acte normative naționale:

1. Constituția Republicii Moldova, 29 iulie 1994.
2. Codul de procedură penală al Republicii Moldova, din 14 martie 2003.
3. Legea cu privire la Procuratură, nr.3 din 25.02.2016 (*M. O. nr.69-77/113 din 25.03.2016*)
4. Legea Republicii Moldova cu privire la Curtea Constituțională, nr.317-XIII din 13.12.1994.
5. Codul jurisdicției constituționale, nr.502-XIII din 16.06.1995.
6. Legea Republicii Moldova privind organizarea judecătorească, nr.514-XIII din 06.07.1995.
7. Legea Republicii Moldova cu privire la avocatură, nr.1260-XV din 19.07.2002.
8. Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr.320 din 27.12.2012 (cu modificările și completările ulterioare).
9. Legea Republicii Moldova cu privire la activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012.
10. Legea Republicii Moldova cu privire la protecția martorilor și altor participanți la proces, nr.105 din 16.05.2008.
11. Legea Republicii Moldova privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, nr.1545-XIII din 25.02.1998.
12. Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție nr.1104 din 06.06.2002.
13. Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală din 1.12.2006.
14. Legea cu privire la prevenirea și combaterea crimei organizate nr.50 din 22.03.2012
15. Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr.190 din 26.07.2007.

Instrumente juridice internaționale:

1. Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948).
2. Convenția europeană pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului (1950).
3. Regulile standardelor minimale de tratare a deținuților (1955).
4. Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (1966).
5. Convenția europeană împotriva torturilor și a altor forme de comportament și pedepse antiumane, crude sau care înjosesc demnitatea omului (1984).
6. Principiile generale privitor la independența organelor judecătorești (1985).
7. Declarația principiilor generale ale justiției pentru victimele infracțiunilor și abuzurilor de putere (1985).
8. Regulile standardelor minimale ale ONU privitor la efectuarea justiției în privința infractorilor minori (1985).
9. Convenția despre drepturile copilului (1989).
10. Cumulul de principii pentru apărarea tuturor persoanelor reținute sau arestate în orice formă

- ar fi fost aceasta efectuată (1988).
11. Convenția europeană despre colaborarea reciprocă privind asistența juridică internațională în materie penală și protocolul ei (1959).
 12. Convenția europeană despre valabilitatea internațională a sentințelor pe cauzele penale (1970).

Deciziile și hotărârile Curții Constituționale

1. Decizia nr. 129 din 10 octombrie 2023 de inadmisibilitate a sesizarea nr. 83g/2023 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 297 din Codul de procedură penală (nesoluționarea plângerilor formulate până la trimiterea cauzei penale în judecată (3)) (*sesizarea nr. 83g/2023*).
2. Decizia nr. 114 din 26 septembrie 2023 de inadmisibilitate a sesizarea nr. 202g/2023 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 1821 alin. (3) din Codul de procedură penală (*sesizarea nr. 202g/2023*).
3. Decizia nr. 46 din 27 aprilie 2023 de inadmisibilitate a sesizarea nr. 217g/2022 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 178 alin. (1) din Codul penal și 274 din Codul de procedură penală (dreptul la secretul corespondenței și modul de începere a urmăririi penale și de clasare a procesului penal). (*sesizarea nr. 217g/2022*).
4. Decizia nr. 40 din 04.04.2023 de inadmisibilitate a sesizarea nr. 10g/2023 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 1 alin. (1) din Codul de procedură penală (noțiunea și scopul procesului penal) (*sesizarea nr. 10g/2023*).
5. Decizia nr. 35 din 30.03.2023 de inadmisibilitate a sesizării nr. 68g/2023 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 305¹ alin. (4) din Codul de procedură penală (motivele de respingere a demersurilor referitoare la autorizarea finalizării urmăririi penale în lipsa învinuitului) (*sesizarea nr. 68g/2023*).
6. Decizia nr. 14 din 7 februarie 2023 de inadmisibilitate a sesizarea nr. 194g/2022 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 6 alin. (1) lit. a) și 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (aplicarea amnistiei în cazul persoanelor condamnate la detenție pe viață) (*sesizarea nr. 194g/2022*).
7. Decizia nr. 13 din 2 februarie 2023 de inadmisibilitate a sesizarea nr. 155g/2022 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 175 alin. (3) pct. 5/1, 177 alin. (1) și 182/1 alin. (1) din Codul de procedură penală (*sesizarea nr. 155g/2022*).
8. Hotărârea nr. 3 din 24 ianuarie 2023 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 321 alin. (2) pct. 3) și alin. (4) din Codul de procedură penală (renunțarea inculpatului la dreptul de a fi prezent la ședința de judecată) (*sesizarea nr. 129g/2022*).
9. Decizia de inadmisibilitate a sesizarea nr. 139g/2022 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 1, 3 și 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești (repararea prejudiciului provocat prin acțiunile ilegale ale agentului constatator). (*sesizarea nr. 139g/2022*).
10. Decizia nr. 169 din 6 decembrie 2022 de inadmisibilitate a sesizarea nr. 136g/2022 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 270 alin. (5), 271 alin. (7) și a unor prevederi din articolul 313 alin. (6) din Codul de procedură penală (*sesizarea nr. 136g/2022*).
11. Decizia nr. 133 din 27.09.2022 privind excepția de neconstituționalitate a textului „48 de ore” din articolul 282 alin. (1) din Codul de procedură penală (*sesizarea nr. 143g/2022*).
12. Decizia nr. 115 din 8 septembrie 2022 de inadmisibilitate a sesizarea nr. 71g/2022 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 276 alin. (1) și 285 alin. (2) pct. 1) din Codul de procedură penală și a articolului 109 din Codul penal (efectele plângerii victimei sau a părții vătămate și efectele împăcării în procesul penal) (*sesizarea nr. 71g/2022*).
13. Decizia nr. 94 din 7 iulie 2022 de inadmisibilitate a sesizărilor nr. 57g/2022, nr. 61g/2022 și nr. 69g/2022 privind excepțiile de neconstituționalitate a articolului 302 alin. (2) din Codul

- de procedură penală și a unor prevederi din articolul 106 alin. (2) din Codul penal (*sesizarea nr. 143g/2022*).
14. Decizia nr. 53 din 19 aprilie 2022 de inadmisibilitate a sesizarea nr. 25g/2022 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 309 alin. (1) din Codul de procedură penală (omisiunea includerii apărătorului în categoria persoanelor care au dreptul de a solicita eliberarea provizorie a învinutului/inculpatului). (*sesizarea nr. 25g/2022*).
 15. Decizia nr. 44 din 12.04.2022 de inadmisibilitate a sesizarea nr. 289g/2021 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 70 alin. (7) pct. 3) din Codul de procedură penală (confirmarea împuternicirilor apărătorului) (*sesizarea nr. 289g/2021*).
 16. Decizia nr. 150 din 19 octombrie 2021 de inadmisibilitate a sesizarea nr. 120g/2021 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 132/5 alin. (7) din Codul de procedură penală (amânarea informării persoanei supuse măsurii speciale de investigații) (*sesizarea nr. 120g/2021*).
 17. Decizia nr. 77 din 16.06.2022 de inadmisibilitate a sesizarea nr. 1g/2022 privind excepția de neconstituționalitate a unor dispoziții din articolul 313 alin. (6) din Codul de procedură penală (contestarea încheierilor judecătorului de instrucție [nr. 3]) (*sesizarea nr. 1g/2022*).
 18. Decizia CC nr.77 din 13.07.2023 de inadmisibilitate a sesizării nr. 37g/2023 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 274 alin. (2) din Codul de procedură penală (autosesizarea procurorului și întocmirea unui proces-verbal cu privire la infracțiunea depistată).
 19. Decizia nr. 164 din 1 decembrie 2022 de inadmisibilitate a sesizarea nr. 119g/2022 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 142 alin. (2) din Codul de procedură penală (competența instanței de a refuza efectuarea unei expertize suplimentare). (*sesizarea nr. 119g/2022*).
 20. Hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 19.03.2019 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 265 alin. (2) din Codul de procedură penală (contestarea refuzului organului de urmărire penală de a primi plângerea sau denunțul privind comiterea unei infracțiuni) (*sesizarea nr. 8g/2019*).
 21. Hotărârea Curții Constituționale Nr. 12 din 14.05.2015 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 287 alin. (1) din Codul de procedură penală (reluarea urmăririi penale) .
 22. Hotărârea CC nr. 25 din 17-09-2013 pentru controlul constituționalității unor prevederi referitoare la examinarea petițiilor anonime (*sesizarea nr. 14a/2013*).
 23. Hotărârea CC nr. 31 din 23-09-2021 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 132/9 alin. (12) și alin. (15) din Codul de procedură penală (nimicirea informației interceptate și înregistrate) (*sesizarea nr. 58g/2021*).
 24. Hotărârea CC nr. 6 din 19 .03. 20019 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 265 alin. (2) din Codul de procedură penală (contestarea refuzului organului de urmărire penală de a primi plângerea sau denunțul privind comiterea unei infracțiuni) (*sesizarea nr. 8g/2019*).
 25. Hotărârea CC nr. 23 din 27-06-2017 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 23 alin.(2) din Legea nr.947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (ridicarea imunității judecătorului) (*sesizările nr.31g/2017 și nr.55g/2017*) .
 26. Decizia CC nr.107 din 07.11.2017 de inadmisibilitate a sesizării nr. 135g/2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 68 alin. (1) și (2) și articolul 293 alin. (1) din Codul de procedură penală (accesul la materialele urmăririi penale).
 27. Decizia CC nr.12 07.02.2017 de inadmisibilitate a sesizării nr. 123g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 274 alin. (7) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova (începerea urmăririi penale).
 28. Decizia CC nr.62 din 19.06.2018 de inadmisibilitate a sesizării nr. 75g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi de la articolul 275 pct. 8) din Codul de procedură penală (circumstanțele care exclud urmărirea penală).

29. Decizia CC de inadmisibilitate a sesizării nr. 206g/2019 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 282 din Codul de procedură penală (durata maximă de menținere a statutului de învinuit al persoanei).
30. Decizia CC nr.50 din 31.05.2018 de inadmisibilitate a sesizării nr. 59g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 326 alin. (1) din Codul penal și a unor prevederi din articolul 283 alin. (1) din Codul de procedură penală.
31. Decizia CC nr. 20 din 06-03-2018 de inadmisibilitate a sesizării nr. 26g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 275 pct. 7) și 285 alin. (2) din Codul de procedură penală (reabilitarea persoanei în cazul încetării urmăririi penale).
32. Decizia CC nr.107 din 07.11.2017 de inadmisibilitate a sesizării nr. 135g/2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 68 alin. (1) și (2) și articolul 293 alin. (1) din Codul de procedură penală (accesul la materialele urmăririi penale).

Jurisprudență:

1. Jurisprudența relevantă a CtEDO în materia art. 2, 3, 5, 6, 8, 13, protocoalelor adiționale la CoEDO nr.1 art.1, nr.7 art.4 ș.a.
2. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a unor prevederi ale legislației procesual penale privind arestul preventiv și arestul la domiciliu nr. 1 din 15.04.2013.
3. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la respectarea legislației în cazurile despre aplicarea, schimbarea, prelungirea și revocarea măsurilor de constrângere cu caracter medical nr. 23 din 12. 12.2005.
4. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica judiciară în cauzele penale privind minorii nr. 39 din 22. 11.2004.
5. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a dispozițiilor legale referitoare la confiscarea averii nr.40 din 27. 12.1999.
6. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale nr. 7 din 22. 11.2004.
7. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.11 din 24.12.2012 cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor.
8. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.2 din 26.12.2011 cu privire la practica de aplicare a legislației penale ce reglementează circulația substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogelor și a precursorilor.
9. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.23 din 28.06.2004 cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor.
10. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.11 din 22.12.2014 cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiuni de corupție.
11. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.17 din 07.11.2005 cu privire la practica judiciară în cauzele din categoria infracțiunilor privind viața sexuală.

Literatură de specialitate:

1. I. Dolea *Codul de procedură penală al Republicii Moldova. (Comentariu aplicativ)*. Ediția a 2-a. Chișinău: Cartea Juridică, 2020.
2. I. Dolea, D. Roman, Iu. Sedlețchi, T. Vizdoagă, V. Rotaru, A. Cerbu, S. Ursul. *Drept procesual penal*. – Chișinău: Cartier juridic, 2009.
3. I. Dolea, D. Roman, T. Vizdoagă, V. Rotaru, A. Cerbu, S. Ursu, R. Botezatu, V. Șterbeț, E. Erjiu. *Codul de procedură penală. Comentariu*. - Chișinău: Cartier juridic. 2005.
4. C. Gurschi, P. Ursache, T. Vizdoagă ș.a. *Modele de acte procedurale în procesul penal*. Chișinău 2014.